

ному занятті студенти здійснюють самооцінку та попарну взаємну оцінку знань, готовності до заняття та роботи на занятті. В разі збігу оцінок обидва студента отримують заохочувальні бали. В разі безпідставного завищення оцінки, той, хто зависив, отримує штрафні бали.

Для підвищення змагальності та групового впливу на результативність навчання кожного студента, взаємо та самоконтроль доповнюється заохочувальною системою балів підгруп та груп в залежності від сумарних балів результатів взаємо і самоконтролю. Студенти підгруп та груп, що на певному етапі вивчення дисципліни (модульний контроль, залік, іспит) набрали найбільшу кількість балів заохочуються, наприклад, звільняються від контрольного заходу з виставленням самооцінки.

Така система контролю, як інструмент діагностики знань та вмінь, значно зменшує тривожність студентів та підвищує впевненості в собі: студент знає, що на кожному практичному занятті він буде оцінений і сам прийме участь в оцінюванні.

Крім того, ця система контролю дозволяє розвивати у студентів здібності взаємо і самоконтролю. Теоретичною основою цього є діяльнісний підхід до визначення здібності (здатності), згідно з яким характеристики і властивості здібності визначаються характером та властивостями відповідної діяльності, а сама здібність формується та розвивається в процесі цієї діяльності і її забезпечує. Включення студентів в діяльність з взаємо та самооцінювання знань та вмінь в процесі навчання сприяє формуванню та розвитку у них відповідних здібностей

Таким чином, впровадження в навчальний процес система взаємо та самоконтролю дозволить одночасно мати інструмент діагностики знань та вмінь студентів та спосіб розвитку елементів здатності студентів до професійного самозростання.

І. Є. Захарова, О. Ю. Марищук,
викладачі кафедри іноземних мов ФЕФ

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА НАВЧАННЯ У ВНЗ

Організація самостійної роботи, керівництво нею — це відповідальна та складна робота кожного викладача. Виховання активності и самостійності необхідно розглядати як складову частину виховання. Ця задача стає перед кожним викладачем в числі завдань першочергової важливості.

Говорячи про формування самостійності, необхідно мати на увазі два тісно пов'язані між собою завдання. Перше з них полягає у тому, щоб розвинути у студентів самостійність в пізнавальній діяльності, навчити їх самостійно засвоювати знання, формувати свій світогляд; друга — в тому, щоб навчити їх самостійно застосовувати здобуті пізнання в навчанні та практичній діяльності.

Самостійна робота — не самоціль. Вона є засобом боротьби за глибокі та тверді знання, засобом формування активності і самостійності, розвитку розумових здібностей.

Самостійна робота студентів є одним з важливіших елементів навчання у ВНЗ. Це пов'язано з тим, що викладач лише організовує і спрямовує їх пізнавальну діяльність. Її ефективність залежить від власних зусиль останніх. Тому самостійний пошук знань — відмінна риса навчання у ВНЗ. По суті, весь процес навчання у вищій школі — спеціально організована самостійна робота студентів.

При вірній організації самопідготовки має вирішальне значення для розвитку самостійності як однієї з основних рис особистості спеціаліста з університетською освітою і виступає засобом, що забезпечує для студентів:

- свідоме і тверде засвоєння знань з дисципліни;
- оволодіння засобами та прийомами самоосвіти;
- розвиток потреб в самостійному поповненні знань.

Самопідготовка сприяє формуванню високої культури розумової праці, придбанню прийомів та навичок самостійної роботи, вміння розумно витратити та розподіляти свій час, накопичувати та засвоювати необхідну для вдалого навчання та професійного становлення інформацію. Вона розвиває у студентів такі властивості, як зосередженість, уважність, дисциплінованість, ініціативність, волю; розвиває розумові вміння та операції (аналіз, синтез, порівняння, співставлення та ін.), вчить самостійному мисленню, дозволяє сформувати свій власний стиль праці, найбільш повно відповідає особистим прихильностям та пізнавальним навичкам студенту.

Самопідготовка студентів дає можливість поглибити та поповнити знання дисципліни, сформувати спрямованість мислення, набутти власне відношення, позицію з приводу викладеного у лекційному курсі матеріалу.

Система самостійних робіт повинна забезпечувати засвоєння необхідних знань та навичок та їх перевірку; відобразити усі основні поняття, передбачені програмою; формувати прийоми навчальної роботи; підводить студентів до самостійного винаходу прийомів; забезпечувати повторюваність одних і тих самих питань в різних ситуаціях.

Велику роль в розвитку самостійного мислення студента грають систематичні правильно організовані письмові самостійні роботи.

За своїм призначенням самостійні роботи можна розподілити на два види:

навчаючі (мета — з'ясувати, наскільки твердо засвоєні основні поняття, як вони пов'язані між собою, як студенти усвідомлюють ієрархію цих понять, визначають їх суттєві та несуттєві властивості);

контролюючі (мета — перевірити вміння студентів застосовувати на практиці здобуті знання).

Необхідною умовою для вдалої самостійної роботи є чітке планування. В основу його необхідно покласти типові та робочі програми, що викладаються в семестрі дисциплін. Необхідно уважно познайомитися з цими документами та вивчити їх.

В педагогічній літературі самостійна робота є одним із основних принципів навчання та розглядається з кінця 18 сторіччя. Питання про розвиток самостійності та активності учнів — центральний в педагогічній системі К. Д. Ушинського.

При формуванні знань та навичок студентів традиційний, стереотипний, в основному вербальний, спосіб навчання стає мало-ефективним.

Роль самостійної роботи студентів зростає в зв'язку зі зміною цілей навчання, її спрямованістю на формування навичок творчої діяльності, а також в зв'язку з комп'ютеризацією навчання.

І. А. Іванов, асистент кафедри
економіки підприємств

УДОСКОНАЛЕННЯ СУКУПНОСТІ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Формування підходів до удосконалення системи оцінювання потребує аналізу результатів існуючої. За основу було прийнято результати 2 груп 4 курсу з дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності»

Як видно з діаграми, існує значна залежність між балами поточної успішності та результатами отриманими на іспиті. Зокрема, при 20—25 балах поточної успішності найчастіше отримується оцінка «задовільно», при 30 балах — «добре», при 35 балах — «добре» або «відмінно», при 40 балах — «відмінно». Існування такої залежності дозволяє студентам при застосуванні мінімальних